

Affaldsgebyret og omkostninger

Ud af husholdningernes samlede affaldsgebyr er udgifter til selve indsamlingen den absolut største post. Det gælder uanset, om vi kigger på mad- og restaffaldet eller de tørre genanvendelige fraktioner. I denne analyse ser vi nærmere på tallene for en gennemsnitlig dansk kommune.

Metode

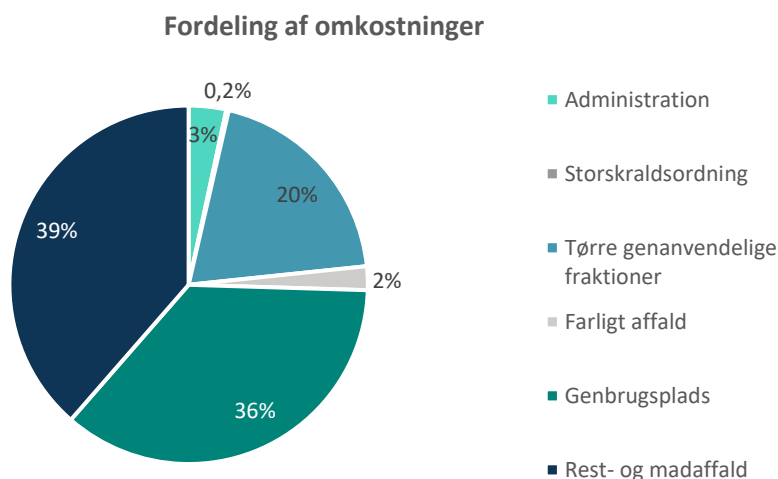
Tallene, vi bruger i denne analyse, er udarbejdet af JHN Processor, der for Dansk Affaldsforening har sammensat en gennemsnitlig dansk kommune på baggrund af affalds- og økonomital for 2020.

Tallene afspejler således et balanceret snit ift., hvor mange fraktioner, der i gennemsnit husstandsindsamles, hvor mange genbrugspladser en kommune har, samt økonomien i de forskellige ordninger.

Den overordnede fordeling af omkostningerne

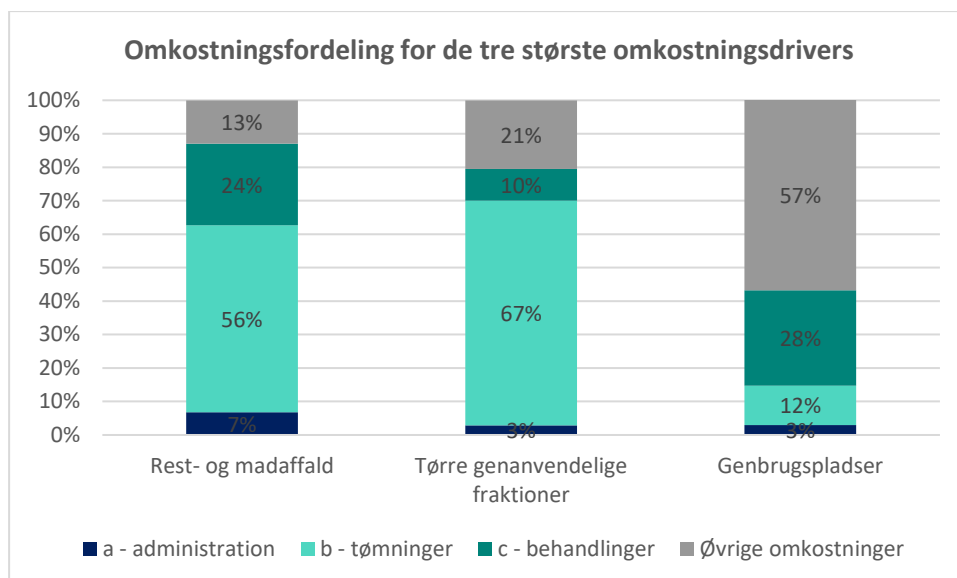
For at blive klogere på, hvad der udgør de største omkostninger i borgernes affaldsgebyr, ser vi nedenfor først på en overordnet omkostningsfordeling.

Som det tydeligt fremgår af figuren, er det særligt tre ting, der udgør de største omkostninger: Rest- og madaffaldet, genbrugspladserne og de tørre genanvendelige fraktioner, der hentes ude ved husstandene. Derfor vil vi nu zoome ind på de tre største omkostningsdrivere.

Når alle ny henteordninger er etableret vil de tørre genanvendelige fraktioners andel fylde mere end i 2020. Det vil farligt affald også.

Nedenfor ses en graf, der oplister fordelingen af omkostningerne til hhv. mad- og restaffald, de tørre genanvendelige fraktioner og genbrugspladser.

Side 2 af 4

Rest- og madaffald

Når vi dykker ned i omkostningsfordelingen for rest- og madaffaldet, er det værd at bemærke, at "tømninger" – altså det at tømme skraldespande og transportere affaldet til behandling – står for 56% af omkostningerne.

Herefter følger "behandling" – altså energiudnyttelsen af restaffald og genanvendelse af madaffald – der udgør 24 %, idet det koster penge at sende såvel restaffald til energiudnyttelse som madaffald til genanvendelse. Billedet viser tydeligt, at selve transporten udgør den største omkostning.

Tørre genanvendelige fraktioner

Ser vi på de tørre genanvendelige fraktioner, der husstandsindsamles, så udgør tømningerne og transporten langt den største omkostning. Med hele 67 % af de samlede udgifter koster transporten næsten 7 gange så meget som behandlingen – altså afsætningen til videre behandling hos en genvindingsvirksomhed.

Det er absolut ikke uinteressant, at transporten fylder så meget for de tørre genanvendelige fraktioner i denne tid, hvor kommunerne skal til at rulle flere nye spande ud for netop at husstandsindsamle flere tørre genanvendelige fraktioner. Det siger sig selv, at dette vil medføre flere omkostninger, hvor vi nu ved, at særligt transporten i dette tilfælde vægter tungt.

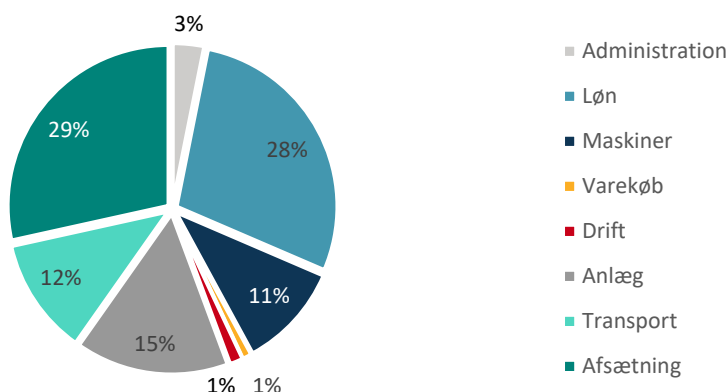
Genbrugspladser

Genbrugspladserne er den næststørste post i borgernes affaldsgebyr. Når vi dykker ned i posten, kan vi se at det på genbrugspladsen er løn, afsætning og selve anlægget der fylder (øvrige omkostninger), mens tømninger af

genbrugspladscontainerne kun fylder meget lidt. Se en mere udførlig udspecificering her nedenfor.

Omkostningsfordeling for genbrugspladser

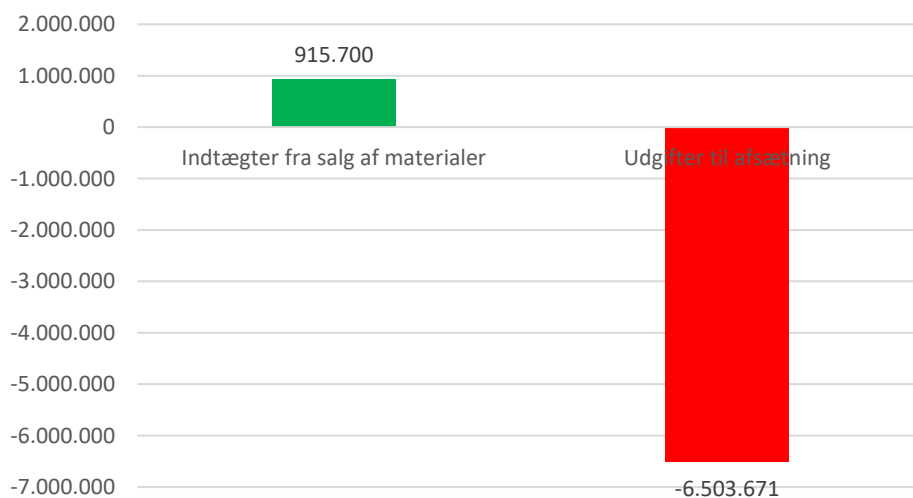
Side 3 af 4

Afsætningspriser

Siden et næsten samlet folketing i juli 2020 aftalte, at alle kommuner nu skulle sikre, at borgerne kan få afhentet de samme ti affaldsfraktioner hjemme ved husstanden, har der været flere diskussioner om affaldsgebyret og størrelsen på dette. Særligt forventningen om bedre afsætningspriser har flere gange været nævnt som et argument for, at borgernes affaldsgebyr burde falde.

For at blive klogere, har vi nedenfor kigget på, hvordan afsætningspriserne på genbrugspladsernes affald i dag ser ud for den gennemsnitlige kommune.

Figuren viser et øjebliksbillede, men ikke desto mindre er størrelsesforholdet ikke til at tage fejl af. Samlet har gennemsnitskommunen i denne analyse over et år indtægter på under en million kroner for afsætningen af de genanvendelige

materialer fra kommunens genbrugsplads(er), mens udgifterne til selv samme afsætning løber op i over seks millioner kr. Vi ser altså her, at de internationale markedspriser, der styrer, hvor meget kommunerne kan få for ressourcerne, skal stige markant, før der kan være udsigt til et samlet plus ved afsætningen.

Side 4 af 4

Samme billede gør sig gældende for det husstandsindsamlede affald. Heller ikke her kan indtægter fra salg af genanvendelige fraktioner med positiv værdi (f.eks. metal) dække omkostningerne ved afsætning af fraktioner med negativ værdi (f.eks. plastikemballage).

Opsummering

Samlet viser vores gennemgang af gebyret ovenfor, at indsamlingen af affald på tværs af alle faktorer er den største omkostningsdriver. Samtidig bliver lige præcis indsamlingen langt de fleste steder i landet udført af private virksomheder gennem udbud. Det er således ikke en omkostning, som kommunerne har mulighed for at skruer ned for.

Diskussionerne om affaldsgebyrets sammensætning og størrelse vil forventeligt fylde en del i de kommende år, når kommunerne nu med stor hast kører adskillige tusinde nye beholdere hjem i husholdningernes indkørsler og baggårde.

Derfor vil dette analysenyhedsbrev efter planen senere på året blive fulgt op af et nyt, hvor vi endnu engang dykker ned i en gennemsnitlig dansk kommune – denne gang dog med tal, der matcher en situation, hvor kommunen har udrullet de ti nye fraktioner.